

--	--	--	--	--

Time : 3 Hours

MATHEMATICS REGULAR LEVEL 1
(M)

Subject Code

S	2	0	2	2
---	---	---	---	---

Total No. of Questions : 42 (Printed Pages : 11)

Maximum Marks : 80

सुचना : खालील सुचना नीट वाचा व त्यांचे काटेकोर पालन करा.

- (i) या प्रश्नपत्रिकेत एकूण 42 प्रश्न आहेत. हे सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (ii) या प्रश्नपत्रिकेचे विभाजन विभाग A, B, C व D असे केलेले आहे.
- (iii) विभाग-A मधील प्रश्न क्रमांक 1 ते 16 हे बहुपर्यायी प्रश्न आहेत व प्रश्न क्रमांक 17 ते 20 हे प्रत्येकी एका गुणाचे खूप लहान उत्तर (VSA) प्रकारचे प्रश्न आहेत.
- (iv) विभाग-B मधील प्रश्न क्रमांक 21 ते 29 हे प्रत्येकी 2 गुणांचे लहान उत्तर-I (SA-I) प्रकारचे प्रश्न आहेत.
- (v) विभाग-C मधील प्रश्न क्रमांक 30 ते 39 हे प्रत्येकी 3 गुणांचे लहान उत्तर-II (SA-II) प्रकारचे प्रश्न आहेत.
- (vi) विभाग-D मधील प्रश्न क्रमांक 40 ते 42 हे प्रत्येकी 4 गुणांचे लांब उत्तर (LA) प्रकारचे प्रश्न आहेत.
- (vii) सर्व प्रश्नांत अंतर्गत उपप्रश्न दिलेले नाहीत परंतु विभाग-B मध्ये दोन प्रश्नांमध्ये दोन गुणांचे उपप्रश्न व विभाग-C मध्ये दोन प्रश्नांमध्ये तीन गुणांचे उपप्रश्न दिले आहेत.
- (viii) भौमितीक रचना काढताना आकृती स्पष्ट आणि योग्य मापानुसार काढा. सर्व खुणा व कंस स्पष्ट असाव्यात त्या खोडू नका.
- (ix) आलेख कागद उत्तरपत्रिकेत दिलेला आहे.
- (x) गणकयंत्र आणि गणिती सारणी वापरण्यास मनाई आहे.

विभाग-A

खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून लिहा :

1. दोन संख्यांचा गुणाकार 270 आहे. जर त्यांचा म.सा.वि. 9 आहे, तर त्यांचा ल.सा.वि. आहे : 1

- 3
- 30
- 90
- 810

2. -3 आणि 5 हे शून्यांक असलेली बहुपदी आहे : 1

- $x^2 - 2x - 15$
- $x^2 - 2x + 15$
- $x^2 + 2x - 15$
- $x^2 + 2x + 15$

3. जर k $x^2 + 4x - 6$ या वर्गीय बहुपदीच्या शून्यांकांचा गुणाकार -3 आहे, तर ' k ' ची किंमत आहे : 1

- -2
- $\frac{-4}{3}$
- $\frac{4}{3}$
- 2

4. जर दोन चलातील रेषीय समीकरणांची जोडी सुसंगत आहे, तर त्या रेषा : 1

- एकच रेषा आहेत
- छेदणाऱ्या किंवा एकच रेषा आहेत
- नेहमी छेदणाऱ्या रेषा आहेत
- समांतर रेषा आहेत

5. जर $5x + 9y = 66$ आणि $9x + 5y = 74$ आहे, तर $x - y$ ची किंमत आहे : 1

• -12

• -2

• 2

• 12

6. $35, 28, 21, \dots$ या अंकगणितीय श्रेढीचा साधारण फरक आहे : 1

• -7

• -6

• 6

• 7

7. ΔABC मध्ये $PQ \parallel BC$, $A - P - B$ आणि $A - Q - C$ आहे. जर $AP = 12$ cm, $PB = 8$ cm व $AQ = 15$ cm आहे, तर AC आहे : 1

• 5 cm

• 10 cm

• 20 cm

• 25 cm

8. जर $\operatorname{cosec} P$ ची व्याख्या होऊ शकत नाही, तर $\angle P$ चे माप आहे : 1

• 0°

• 30°

• 45°

• 60°

9. जर $3 \sin A = 4 \cos A$ आहे, तर $\tan A$ ची किंमत आहे : 1

• $\frac{3}{5}$

• $\frac{3}{4}$

• $\frac{4}{3}$

• $\frac{5}{3}$

10. जर $1 + \cot^2 75^\circ = \sec^2 \theta$ आहे, तर $\angle \theta$ चे माप आहे : 1
- 5°
  - 15°
  - 25°
  - 75°
11. 'O' हे केंद्र असलेल्या वर्तुळाला 'A' ह्या बाह्यबिंदूतून AB व AC अश्या दोन स्पर्शिका काढल्या. जर $\angle BAC = 80^\circ$ आहे, तर $\angle BOC$ चे माप आहे : 1
- 40°
  - 50°
  - 80°
  - 100°
12. 8 cm त्रिज्येच्या एका वर्तुळाच्या चतुर्थांशाचे क्षेत्रफळ आहे : 1
- $8\pi \text{ cm}^2$
  - $16\pi \text{ cm}^2$
  - $32\pi \text{ cm}^2$
  - $64\pi \text{ cm}^2$
13. एका भरीव लंब वर्तुळकृती दंडगोलाचे वक्र पृष्ठफळ $44\pi \text{ cm}^2$ व त्यांची तिरकस उंची 11 cm आहे, तर त्यांच्या पायाचा व्यास आहे : 1
- 2 cm
  - 4 cm
  - 8 cm
  - 16 cm
14. एका घनाची प्रत्येक बाजू 3 cm आहे तर त्यांचे वक्र पृष्ठफळ आहे : 1
- 9 cm^2
  - 27 cm^2
  - 36 cm^2
  - 54 cm^2

15. खाली दिलेल्या वारंवारता वितरण सारणीमध्ये विद्यार्थ्यांचा पॉकेट मनी दाखविलेला आहे : 1

पॉकेट मनी (₹ मध्ये)	0 – 10	10 – 20	20 – 30	30 – 40	40 – 50
विद्यार्थ्यांची संख्या	7	13	17	5	3

तर सर्वात जास्त वारंवारता असलेल्या वर्गाचा वर्गमध्य आहे :

- 5
- 15
- 25
- 35

16. एक फासा एकदा फेकला असता वरील संख्या 5 पेक्षा लहान असण्याची संभाव्यता आहे : 1

- $\frac{1}{6}$
- $\frac{2}{3}$
- $\frac{5}{6}$
- $\frac{3}{2}$

17. जर $x - y = 7$ आणि $5x - ky = 10$ या दोन चलातील रेषीय समीकरणांच्या जोडीला एकही उकल नसेल, तर 'k' ची किंमत काढा. 1

18. 'O' हे केंद्र व 8 cm त्रिज्येच्या वर्तुळाच्या केंद्रापासून 'P' हा बिंदू 17 cm अंतरावर आहे, तर 'P' या बिंदूतून काढलेल्या PM या स्पर्शिकेची लांबी काढा. 1

19. 7 cm त्रिज्येच्या एका वर्तुळाचा कंस वर्तुळाच्या केंद्राकडे 60° चा कोन तयार करतो, तर वर्तुळाच्या कंसाची लांबी काढा. 1

(π ची किंमत घालू नका)

20. 52 पत्त्यांच्या गड्डितून एक पत्ता कसाही काढला असता काढलेला पत्ता एक्का नसण्याची संभाव्यता काढा. 1

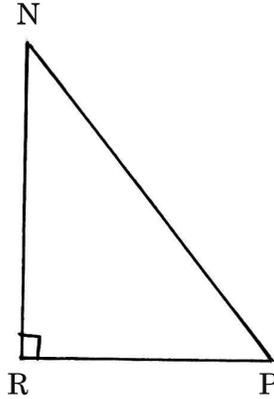
विभाग-B

21. प्रत्यक्ष भागाकार न करता, $\frac{17}{250}$ या परिमेय संख्येचा दशांश विस्तार सांत आहे हे दाखवा. तसेच त्यांचा दशांश विस्तार लिहा. 2
22. एका इसमाला आपल्या बागेमध्ये 56 गुलाबाची तसेच 72 झेंडूची रोपे लावायची आहेत. जर प्रत्येक रांगेमध्ये गुलाबाच्या रोपट्यांची संख्या व झेंडूच्या रोपट्यांची संख्या समान आहे अश्या जास्तीत जास्त किती रांगा तयार होतील, ते काढा. तसेच प्रत्येक रांगेमध्ये गुलाबाची व झेंडूची प्रत्येकी किती रोपटी असतील ते काढा. 2
23. $\Delta PQR \sim \Delta XYZ$, $ar(\Delta PQR) = 108 \text{ cm}^2$, $PQ = 6 \text{ cm}$, $QR = 9 \text{ cm}$, व $XY = 8 \text{ cm}$ आहे, तर YZ ची लांबी व ΔXYZ चे क्षेत्रफळ काढा. 2
24. $A(3, 4)$ हा बिंदू $B(6, 5)$ आणि $C(-3, 2)$ या बिंदूंना जोडणाऱ्या रेषाखंडला कोणत्या गुणोत्तरात विभागतो ते काढा. 2
25. जर $D(K, -4)$, $E(2, -5)$ व $F(8, 1)$ हे बिंदू एकरेषीय आहेत तर 'K' ची किंमत काढा. 2

किंवा

$A(4, 1)$, $B(4, -3)$, $C(1, -3)$ व $D(1, 1)$ हे शिरोबिंदू असलेल्या ABCD या आयाताचे क्षेत्रफळ काढा.

26. ΔNRP मध्ये $\angle R = 90^\circ$ आहे. जर $\cos N = \frac{21}{29}$ आहे तर— 2
- (i) PR ची लांबी काढा
- (ii) $\sec P$ ची किंमत काढा.

किंवा

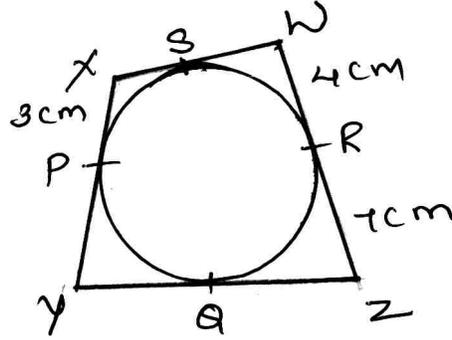
त्रिकोणमितीय गुणोत्तराच्या ज्ञात किंमती घालून खालील त्रिकोणमितीय राशींची किंमत काढा :

$$\frac{4}{3} \cos^2 60^\circ + \frac{3}{2} \tan^2 30^\circ$$

27. खालील त्रिकोणमितीय नित्यसमा सिद्ध करा : 2

$$\frac{\sin A}{\operatorname{cosec} A - \cot A} = 1 + \cos A$$

28. □XYZW च्या भूजा एका वर्तुळाला P, Q, R आणि S या बिंदूंकडे स्पर्श करतात. जर WR = 4 cm, ZR = 7 cm, XP = 3 cm व □XYZW ची परिमिती 40 cm आहे तर YZ ची लांबी काढा. 2

29. खालील वारंवारता वितरण सारणीमध्ये एका वर्गाच्या 50 विद्यार्थ्यांनी मिळविलेले गूण दाखविलेले आहेत :

गूण	विद्यार्थ्यांची संख्या
20 - 30	03
30 - 40	12
40 - 50	18
50 - 60	08
60 - 70	07
70 - 80	02

वरील सारणीचा बहुलक काढा.

2

विभाग-C

30. $x^3 - 3x^2 + x + 2$ ला $g(x)$ या बहुपदिने भाग दिला असता $x^2 - x + 1$ हा भागाकार व $4 - 2x$ ही बाकी येते तर $g(x)$ काढा. 3

31. खालील दोन चलातील रेषीय समीकरणांच्या जोडीची “निरसन पद्धतीने” उकल काढा : 3

$$4x + 7y = -5 \text{ आणि } 5x - 3y = 29$$

किंवा

खालील दोन चलातील रेषीय समीकरणांच्या जोडीची “प्रतियोजन पद्धतीने” उकल काढा :

$$x + 2y = 8 \text{ आणि } 2x + 3y = 13$$

32. खालील वर्गीय समीकरणाची ‘अवयव पद्धतीने’ मूळे काढा : 3

$$5x^2 + 27x - 18 = 0$$

किंवा

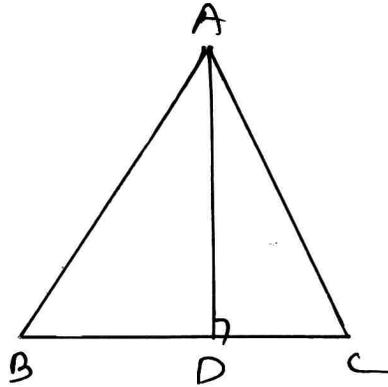
खालील वर्गीय समीकरणाची ‘पूर्ण वर्ग’ पद्धतीने मुळे काढा :

$$2x^2 - 3x - 9 = 0$$

33. चौथे पद 17 व नववे पद 42 असलेल्या अंकगणितीय श्रेढीच्या पहिल्या 21 पदांची बेरीज काढा. 3

34. पक्ष : $\triangle ABC$ मध्ये $AD \perp BC$ आणि $BD = 2 DC$ आहे.

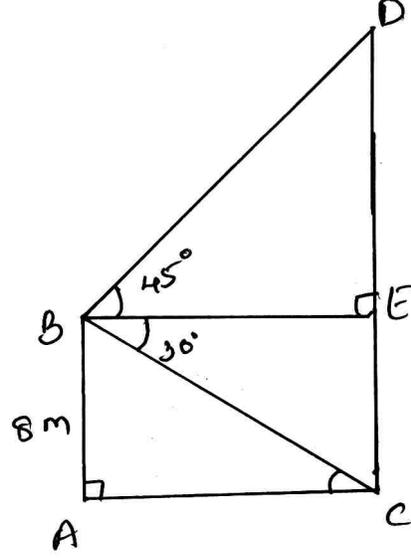
सिद्ध करा : $3AB^2 = 3AC^2 + BC^2$. 3

35. 8 मीटर उंचीच्या AB या इमारतीच्या वरच्या टोकावरून CD या दुसऱ्या इमारतीच्या वरच्या टोकाकडे व पायथ्याकडे पाहिले असता अनुक्रमे 45° व 30° चे उन्नत कोन व अधः कोन तयार होतात, तर CD या इमारतीची उंची काढा :

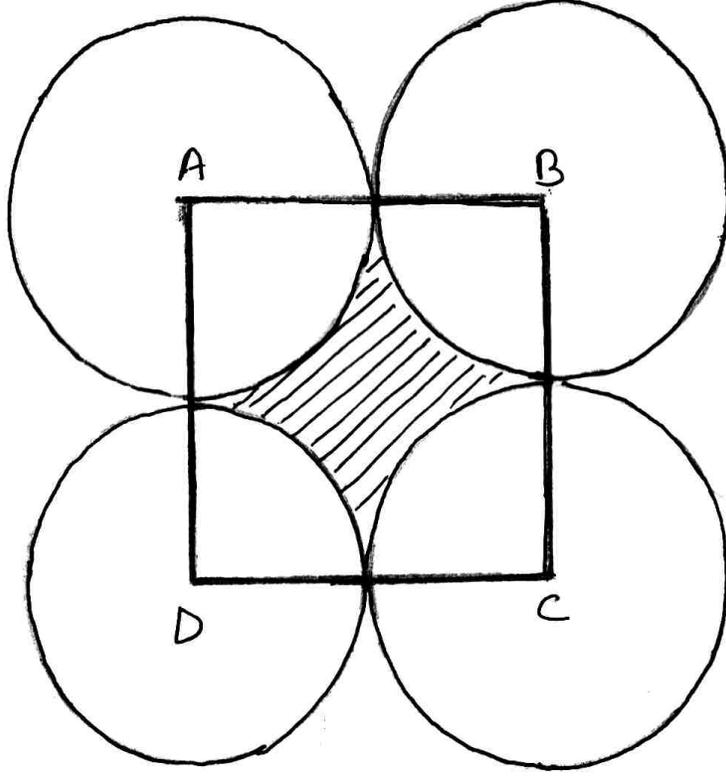
3

$$(\sqrt{3} = 1.73)$$

36. 'O' हे केंद्र व 3.4 cm त्रिज्येचे एक वर्तुळ काढा. वर्तुळाच्या केंद्रापासून 8 cm अंतरावर 'A' हा बिंदू घ्या. कंपास व मोजपट्टीच्या साहाय्याने AB व AC अश्या दोन स्पर्शिका काढा. स्पर्शिका खंडांची लांबी मोजून लिहा. 3
37. कंपास व मोजपट्टीच्या साहाय्याने $\triangle ABC$ असा काढा की $AB = 5$ cm, $BC = 7$ cm व $AC = 6$ cm आहे. नंतर $\triangle A'BC'$ असा काढा ज्याच्या भूजा $\triangle ABC$ च्या संगत भूजांच्या $\frac{5}{7}$ पट असतील. 3
38. एका चौरसाच्या शिरोबिंदूतून चार एकरूप वर्तुळे अशी काढलेली आहेत कि प्रत्येक वर्तुळ बाजूच्या दोन वर्तुळांना स्पर्श करते. जर चौरसाच्या कर्णाची लांबी $10\sqrt{2}$ cm आहे तर छायांकित भागाचे क्षेत्रफळ काढा : 3

$$(\pi = 3.14)$$

39. 8 cm त्रिज्या व 20 cm उंचीचा एक लंब वर्तुळाकृती भरीव दंडगोल वितळून त्याच्यापासून 120 समान आकाराचे गोळे तयार केले तर प्रत्येक गोलाची त्रिज्या काढा. 3

विभाग-D

40. सहा वर्षांपूर्वी आईचे वय मुलाच्या वयाच्या सात पट होते. सहा वर्षांनंतर आईचे वय मुलाच्या वयाच्या तिप्पट असेल, तर त्यांचे सध्याचे वय काढा. 4
41. एक कार 420 किमी अंतर समान गतीने कापते. जर कारची गती 10 किमी/तास ने वाढविली तर तेच अंतर कापायला एक तास कमी लागेल, तर कारची गती काढा. 4
42. खालील सारणी मध्ये एका कारखान्यातील 40 कामगारांचे वजन दाखविलेले आहे, त्याची 'च्या पेक्षा कमी' प्रकारची संचयी वारंवारता सारणी तयार करा तसेच 'च्यापेक्षा कमी' प्रकारचा ओगीव्ह आलेख कागदावर काढा : 4

वजन (कि.ग्रॅ. मध्ये)	कामगारांची संख्या
45 – 50	06
50 – 55	08
55 – 60	12
60 – 65	07
65 – 70	04
70 – 75	03